[https://doi.org/10.52240/1857-2367.2020.2\(21\).36](https://doi.org/10.52240/1857-2367.2020.2(21).36)

COLECȚIA GENULUI CLEMATIS L. ÎN GRĂDINA BOTANICĂ NAȚIONALĂ (INSTITUT) „ALEXANDRU CIUBOTARU”

Vasile BEȘELEA

Grădina Botanică Națională (Institut) ”Al. Ciubotaru”,
Chișinău, Republica Moldova

Abstract: The paper gives the characteristic of the collection of *Clematis* L. in the ”Alexandru Ciubotaru” National Botanical Garden (Institute)

Key words: *Clematis* L., flowers, collection, Republic of Moldova.

Genul *Clematis* L.(Curpen) al familiei Ranunculaceae Juss. însumează cca 370 de specii [3] și sute de cultivaruri, răspândite în zonele temperate ale Emisferei de Nord. În flora Republicii Moldova vegetează spontan 3 specii de *Clematis*: *C. vitalba* L., *C. integrifolia* L. și *C. recta* L. [1]. Specia *C. integrifolia* L., este indicată ca fiind plantă rară [2].

Speciile genului *Clematis* L. sunt plante valoroase pentru amenajarea spațiilor verzi, însă insuficient studiate în condițiile țării noastre. Posedă indici de decorativitate deosebiți și o diversitate foarte largă de culori, forme și dimensiuni. Unele specii și cultivaruri posedă flori aromate și fructe decorative. Majoritatea taxonilor din genul *Clematis* L. conțin substanțe tanante, fitoncide, uleiuri aromatice, vitamina C și sunt melifere (Danilenco, Rodionov, 1981). Actualmente în amenajarea spațiilor rurale și urbane ale țării reprezentanții genului, practic, nu sunt utilizați, deși popularitatea și solicitarea lor este în continuă creștere.

În Republica Moldova cea mai mare parte din materialul săditor este importat din Europa. În cadrul Grădinii Botanice (anul 2018) a fost restabilită expoziția de liane (Lianarium), fiind completată și colecția genului *Clematis* (35 de cultivaruri) ca urmare a implimentării proiectului „Restabilirea ecologică a expoziției de lianariu din Grădina Botanică Națională (I) „Al. Ciubotaru”, finanțat de Oficiul de Dezvoltare și Cooperare Austriac.

Cultivarurile noi introduse pot fi încadrate în mai multe grupe horticole [4]:

1. **Grupul *Early Large Flowered***. Acest grup de plante se caracterizează prin muguri mari, în poziție verticală. Florile sunt printre cele mai mari pe care le putem vedea la soiurile din genul *Clematis*, având în diametru 15-25 cm, în formă de stea, pot fi simple, semi-duble sau duble și sunt disponibile într-o gamă largă de culori. Perioada de înflorire durează de la sfârșitul primăverii până spre sfârșitul verii. În cadrul colecției din Grădina Botanică se întâlnesc cultivarurile: ‘Andromeda’, ‘Beautiful Bride PBR’, ‘Blue Explosion PBR’, ‘Isago’ etc.

2. **Grupul *Viorna***. Clematitele din acest grup sunt plante cu frunze penate, pețiolate, cu petale simple sau triple. Florile se formează pe lăstarii anului curent, de la sfârșitul primăverii până la începutul toamnei. Au o înflorire axilară sau terminală. Florile sunt în formă de cupă sau clopoțel, având un diametru de 1,5-5 cm. Culoarele predominante – alb, galben, violet, roz. Ca reprezentant în colecție este cultivarul ‘Princess Red’.

3. **Grupul *Integrifolia***. Sunt liane asemănătoare unui arbust. Florile se formează pe lăstarii anului curent vara și toamna devreme, în formă de clopoțel și având diametrul de 4-9 cm. Perioada de înflorire este iulie-octombrie. Nuanțele predominante: alb, roz, roșu, albastru. Cultivarurile prezente în colecție: ‘Alionushka’, ‘Arabella’.

4. **Grupul *Viticella***. Acest grup include soiuri cu florile ce se formează pe lăstarii anului curent vara și toamna devreme, în special, lunile iunie și august, au diametrul de 2,5-5 cm. Este o liană asemănătoare unui arbore cu o înălțime de 2-4 m. Frunzele au formă ovală cu diametru de 1,5-5 cm și vârfurile ascuțite. Nuanțele predominante: monocromatice, albe și diverse nuanțe de roz. Reprezentanții: ‘Etoile Violette’, ‘Justa’, ‘Purpurea Plena Eleg’.

5. **Grupul *Latte large Flowered***. Reprezentanții acestui grup sunt plante cu flori simple sau duble sub formă de clopoțel, atingând 5-12 cm în diametru. Perioada de înflorire a exemplarelor acestui grup cuprinde lunile mai și iunie. Multe din aceste clematite timpurii, cu flori mari, au nuanțe florale care variază de la alb și albastru-lavandă la un albastru bogat, roz și roșii. Soiuri prezente în colecție: ‘Dănuta’, ‘Jackmanii’, ‘Polish Spirit’, ‘Morning Sky’.

Pe măsura completării colecției, se lărgeste spectrul cercetărilor științifice, se întreprind investigații biomorfologice și ecologice ale speciilor și cultivarurilor în condiții *ex-situ*, pentru elaborarea tehnologiilor de cultivare, a sortimentului pentru amenajarea spațiilor verzi, conservarea taxonilor rari și evidențierea celor de perspectivă pentru economia națională.

Cercetările s-au efectuat și continuă în cadrul proiectului: 20.80009.7007.19 „Introducerea și elaborarea tehnologiilor de multiplicare și cultivare prin tehnici convenționale și culturi in vitro a speciilor de plante lemnoase noi”.

BIBLIOGRAFIE

1. Negru A. Determinator de plante din flora Republicii Moldova. Chișinău, 2007, 391 p.
2. Negru A. ș. a. Plantele rare din flora spontană a R. Moldova. Chișinău, 2002, 198 p.
3. <http://www.theplantlist.org/> (vizitat 28.10.2020)
4. <http://clematisinternational.com/>.